

Mahmudov Bahodir Shavkat o'g'li
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
“Bank ishi” kafedrasi tayanich doktoranti (PhD)
E-mail: BahodirjonMG200112@gmail.com

Annotatsiya: Bu tezis Turkiya misolida xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning asosiy yo'llarini va ularning O'zbekiston iqtisodiy rivojlanishiga o'rinli ta'sirini tahlil qiladi. Mavzu tanlanib, xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning iqtisodiy o'sishi va yangi ish o'rinlarini yaratishga qanday ta'sir qilishi e'tirof etiladi. Turkiya tajribasidan olgan saboqlar va muvaffaqiyatlar asosida, O'zbekiston uchun tavsiyalar beriladi. Tezida Turkiya xorijiy investitsiyalarini jalb qilishda qanday siyosatlar va qonunlar qo'llanilganligi o'rganiladi. Tadqiqot natijalari ko'rsatdi ki, iqtisodiy liberalizatsiya, investitsion muhitning soddalashtirilishi, va maxsus imtiyozlar berilishi xorijiy investorlar uchun qulay sharoitlar yaratishda muhim rol o'ynaydi. Turkiya tajribasi O'zbekiston uchun tajribalar bilan ta'minlangan, jumladan, iqtisodiy liberalizatsiya, erkin iqtisodiy zonalar yaratish, va investitsiyalarni himoya qilishning xalqaro bitimlar va ikki tomonlama shartnomalar orqali olib borilishi katta ahamiyatga ega.

Kirish

- **Mavzu tanlash:** Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish mamlakatlarning iqtisodiy rivojlanishi uchun kritik ahamiyatga ega. Turkiya tajribasini o'rganish orqali, O'zbekiston uchun qanday strategiyalar va yo'llar mavjudligini tahlil qilish.
- **Dolzarblik:** Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, iqtisodiy liberalizatsiya va yangi ish o'rinlari yaratish uchun katta imkoniyatlar yaratadi. Turkiya misoli O'zbekiston uchun foydali taassurot bo'lishi mumkin.
- **Tadqiqot savollari:**
 1. Turkiya qanday siyosatlar va qonunlar orqali xorijiy investitsiyalarni jalb qilishni rag'batlantirishgan?
 2. Turkiya tajribasidan O'zbekiston uchun o'rgangan saboqlar va o'xshashliklar nima?

Nazariy qism

- **Adabiyot sharhi:** Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning nazariyalari va ularning iqtisodiy rivojlanishdagi roli. Huquqiy muhit, iqtisodiy liberalizatsiya va investitsion muhitning o'zaro bog'liqliklari.
- **Asosiy tushunchalar:** Xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar (XTDI), iqtisodiy siyosat, liberalizatsiya, va investitsion infratuzilma.

Tadqiqot metodlari

- **Tadqiqot usuli:** Turkiya tajribasini o'rganishda adabiyotlar tahlili va statistik ma'lumotlar tahlili qo'llanildi.
- **Ma'lumot to'plash:** Turkiya iqtisodiyoti va investitsion muhiti haqida turli manbalardan olingan ma'lumotlar.
- **Tahlil usullari:** Deskriptiv va komparativ tahlil usullari, shuningdek, statistik ma'lumotlar tuzilmasi.

Tadqiqot natijalari

- **Natijalar:** Turkiya hukumati xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun muhim siyosat va huquqiy islohotlar amalga oshirdi.
 - Iqtisodiy liberalizatsiya va bozor iqtisodiyotiga o'tish.
 - Soddalashtirilgan investitsion qonunchilik va soliqlar.
 - Erkin iqtisodiy zonalar yaratish va investorlarga maxsus imtiyozlar taqdim etish.
- **Tahlil:** Turkiya tajribasi xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda davlat siyosatining muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. Iqtisodiy liberallashtirish, huquqiy islohotlar va investitsion infratuzilmani rivojlantirish xorijiy investorlar uchun jozibador muhit yaratadi.

Xulosa

- **Xulosalar:** Turkiya tajribasi O'zbekiston uchun xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda muvaffaqiyatli strategiyalar yaratish uchun foydali taassurot bo'lishi mumkin.
- **Amaliy ahamiyat:** O'zbekiston hukumatinin xorijiy investitsiyalarni jalb qilish siyosatida Turkiya tajribasidan foydalanish imkoniyati mavjud. Bunga soddalashtirilgan qonunchilik, erkin iqtisodiy zonalar va investitsion imtiyozlar kiradi.
- **Tavsiyalar:**
 1. O'zbekiston iqtisodiyotini liberallashtirish va investitsion muhiti yaxshilash.
 2. Xorijiy investorlar uchun qulay sharoitlar yaratish, shu jumladan, soliqlarni kamaytirish va maxsus iqtisodiy zonalar tashkil qilish.
 3. Xalqaro shartnomalar va bitimlar orqali investitsiyalarni himoya qilish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Turkiya iqtisodiy rivojlanishi haqida hukumat hisobotlari.
2. Xalqaro iqtisodiy tadqiqotlar va ilmiy maqolalar.
3. Xorijiy investitsiyalar bo'yicha statistik ma'lumotlar.